

NAJVEČJI ŠKANDAL V ZGODOVINI FAŠIZMA

MUSSOLINI JE JEZEN KER JE PRIŠLA VEST O PONEVERBI V JAVNOST

S posojilom v znesku \$30,000,000 so ravnali kot svinja z mehkom. — Baje so prizadeti najodličnejši fašisti. — Mussolini je posvaril bivšega tajnika fašistične stranke, ker je spravil neljubo zadevo v javnost.

RIM, Italija, 2. avgusta. — Ministrski predsednik Mussolini je danes izključil Ernesta Bellonija, bivšega milanskega župana in laškega finačnega izvedenca na mirovni konferenci leta 1919, iz vsega političnega in javnega delovanja.

Pozno nocoj je javnost izvedela, da gre v tem slučaju za največji škandal v zgodovini fašistične stranke.

Uprava milanskega mesta si je bila izposodila od newyorške bančne firme Dillon Read & Co. trideset milijonov dolarjev.

Večina te svote je pa tajinstveno izginila.

Nihče ne ve, oziroma noče vedeti, kam.

Zadevo je spravil v javnost Robert Farinacci, bivši tajnik fašistične stranke in sedanjí provinci-jalni tajnik v Cremoni ter urednik uglednega časopisa.

Bellonija, ki je bil svoječasno župan v Milanu, je javno obtožil sleparije.

Tako Belloni kot Farrinacci sta fašistična poslanca v parlamentu.

Zasliševanje se je vršilo tekom osemnajstih sej v parlamentu.

Zaslišanih je bilo več odličnih fašistov, ki so ba-je zapleteni v zadevo.

Med drugim je obdolžil Farrinacci Bellonija, da je najel posojilo v Ameriki, dočim bi ga lahko dobil v Italiji pod ugodnejšimi pogoji.

Mussolini je izjavil, da ne bo prej miroval, dokler se ne dožene, kam so izginili razni važni dokumenti iz milanskega arhiva.

Obenem je pa tudi posvaril Farrinaccija, ki je član velikega sveta fašistične stranke, da ni storil prav, ker je javno obtožil Bellonija ter s tem diskreditiral pred svetom fašistično stranko.

Posojilo \$30,000,000 je bilo najeto z oficijelnim odobrenjem italijanske vlade ter z določbo, da ga je treba uporabiti samo v produktivne svrhe.

Ce je denar izginil, je tudi Mussolini indirektno prizadel, ker bi moral kontrolirati, zakaj je bil uporabljen.

Posojilo je bilo najeto leta 1927.

Milansko mesto ga je dobilo s precejšnjo lahkoto, ker so v onem času znašale njega obveznosti samo nekaj nad devet milijonov dolarjev.

Bellonija smatrajo za enega najboljših italijanskih finančnih strokovnjakov.

Temu dejstvu je treba tudi pripisati, da ie zamo-gel sleparijo toliko časa prikrivati.

SKRIVNOSTI BANKROTHNIH BANKIRJEV

Izjava glavnega bankirja ni rešila njegovih partnerjev pred kazenskim zasledovanjem.

Včeraj je vse kazalo, da bosta zvezna vlada in država sodili Phil- lipa in Hudsona Clarka ter Johna Boukera, ki so bili partnerji James Rae Clarka, faktičnega lastnika fa- lirane banke Clarke Brothers.

Rae Clarke je sicer prevzel vso odgovornost nase, toda s tem ni mogel rešiti svojih tovarišev.

James Rae Clarke, ki se je pro- glasil v zveznem sodišču krivim, da je zlorabljal pošto, ter v držav- nem sodišču, da je sprejemal depo- zite, dasiravno je vedel, da je na robu bankrota, bo obsojen v pon- dejek. Kdaj bodo obsojeni njegovi trije tovariši, še ni znano.

Tekom zaslišanja, pred referen- tom Littlom so bankirji pod prisego izjavili, da so izročili vso svojo last- nino in lastnino svojih žena recei- verju.

To izjavo je potrdil tudi zagovornih receiverja.

James Rae Clarke je izjavil, da je izročil vso svojo lastnino in lastnino svoje žene z izjemo zla- te zapadne ure ter prostora na po- kopališču.

Ta ura ni dosti prida — je rekel — in potrebujem jo, da se sem ravnati. Vsi trije Clarki so bili že trikrat ali štirikrat zaslišani pred referentom Littlom; pri neki prejšnji priliki so se poslužili ustav- ne pravice ter zanikali vsak odgo- vor.

James Rae Clarke je rekel, da je imel leta 1904, ko je reorganiziral banko, le \$34 kapitala. V desetih letih pa so vloge v banki narasle na nekako en milijon dolarjev.

MOTORJI IZBORNO DELUJEJO

Vodljivi zrakoplov 'Graf Zeppelin' pluje naglo proti Ameriki z novimi motorji. — Vihar je do- bro prestal.

NA "GRAF ZEPELINU", 2. av- gusta. — (Poročila Frank Nichol- son). — Naše napredovanje je bilo nekaj časa zadržano radi slabega vremena od Rhone doline. Sedaj je po zadovoljivo. Tekom viharja je vseh pet motorjev izborno poslo- valo.

Skoro vsi potniki so bili popol- noma mirni in zaupni, ko smo pri- pluli včeraj skozi viharne ozračje. Le ženske so bile nekoliko nervo- ne, ko je prišel pihati nasprotni veter ter metal zrakoplov semintja nad Rhone dolino.

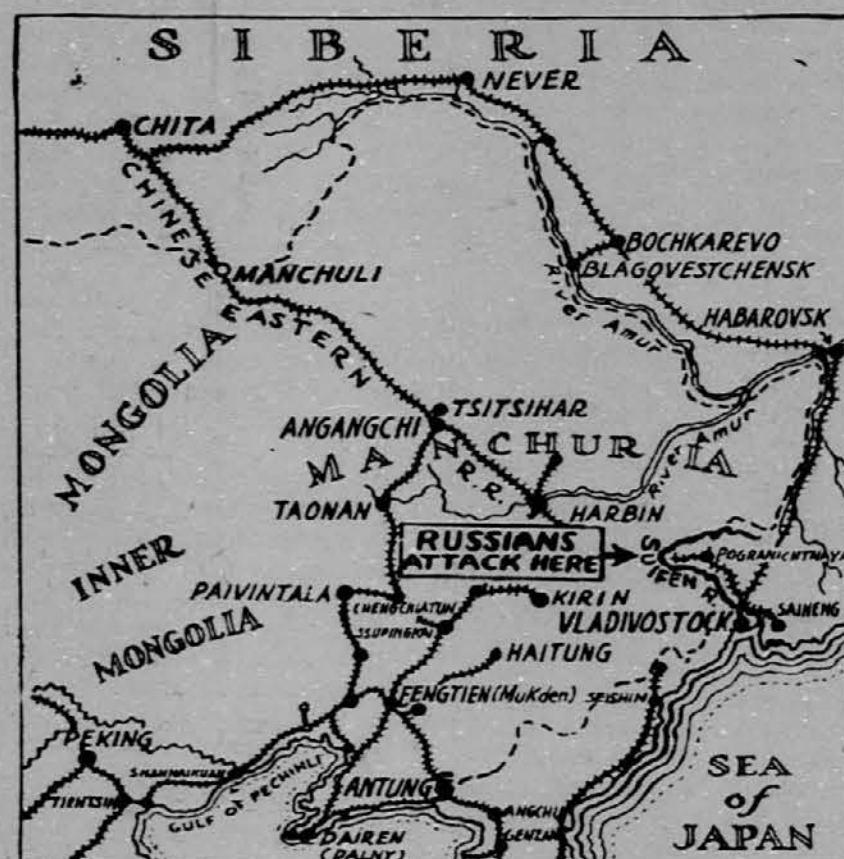
Polet preko Francije in Sredo- zemsko morje ni bil tak kot si ga je zamislil dr. Hugo Eckener, po- veljnik Zeppelina. Treba je bilo kreniti v drugo smer, da se izogne severnim viharjem ter viharjem z istočne Španske.

Precej veliko razburjenje se je pojavilo včeraj, ko je skopljal vodni tank na salonem ter pre- močil strop. Škoda pa so kaj hitro popravili.

Na "Zeppelinu" ni nobenega stowaway, oziroma dosedaj niso še nobenega izsledili.

Ko smo zapustili Friedrichs- hafen, se je zbrala na letalnem po- lju velika ljudska množica.

POZORIŠČE VOJNE NAPETOSTI

Zemljevid nam kaže pozorišče, kjer se bodo spopadli Rusi in Kitajci, če bo prišlo do vojne.

RUSI ODBILI KITAJSKO PONUDBO

Ruski zastopnik zahte- va, naj upraba železnice in kitajska vlada prizna- ta svojo krivdo.

MOSKVA, Rusija, 2. avgusta. — Sovjetska vlada je zavrnila pred- log Kitajske, naj se skliče konfe- renco, ki bo uravnala spor radi ki- tajske istočne železnice. Istočasno pa zahteva, naj mukdenska vlada ustanovi prejšnji status v Mandžu- riji ter naj poveri Rusom kontro- lo nad železnico.

Danes je bilo tukaj objavljeno, da je Leo Karakhan, pomožni ko- misar za zunanje zadeve, ki načel- loma izločim zadevam, enostavno zavrnil pisane predloge kitajskega diktatorja, naj se uravna spor. V zvezi za zavrnitvijo predlogov je zunanji urad objavil vse podrobnos- ti pogajanj.

Rekel je, da je dne 22. julija zu- nanji minister Tsi, član mukden- ske vlade, predložil celo serijo predlogov v imenu Čanga. Zunanji urad je ugotovil, da je bistveno sprejel predloge, vendar pa zahte- val, da morajo priti predlogi na- ravnost od Čanga.

Dne 1. avgusta je nato Čang sam pojasnil svoje stališče ter sklical konferenco. Sporno vprašanje gle- de železnice naj bi bilo urejeno še- le po zaključeni konferenci in si- ce na temelju pogodb. Nadalje naj bi bili oproščeni vsi Kitajci in Ru- si, ki so bili aretirani v zvezi s to zadevo.

Rusi so zahtevali, naj bo imen- van sovjetski upravitelj železnice, a Čang je to zahtevo enostavno prezrl.

MEHIŠKI IZGNANCI SE VRAČAJO

MEICO CITY, Mehika, 2. av- gusta. — Dr. Aurelano Urrutia, bivši član kabineta v ministrstvu pred- sednika Huerte, ki je živel v iz- gnanstvu od leta 1914, se je vrnil v Mexico City. Za povratek mu je dal posebno dovoljenje Portes Gil, v San Antonio, kjer je dolgo ži- vel, si je pridobil velik sloves kot zdravnik.

Te dni se je vrnilo tudi več dr- gih odličnih mehiških izgnancev.

ZOPETNI UPOR V KAZNILNICI

Vojaštvo je pripravljeno da zadusi vse nadaljne znake upora. — Stroga tajnost obstaja glede iz- bruha nemirov.

LEAVENWORTH, Kans., 2. av- g. Vojaštvo Fort Leavenwortha, ki ima na razpolago tudi strojne pu- ške je bilo danes pripravljeno, da zadusi vsak narajni poskus upora v Leavenworth jetnišnici, kjer je bil včeraj en jetnik usmrčen, trije pa ranjeni.

Oboženi stražniki patrolirajo po poslopiju, kjer se nahajajo celi- ce.

Uradniki iščejo orožje in eksplo- zivne snovi. Sinoči niso imeli jetni- ki večerje, danes jutraj so bili pa brez zajtrka. Može, ki so sicer zaposleni v kuhinjah, niso smeli iz svojih celic.

Upor je izbruhnil včeraj opoldne, vendar pa niso bile objavljene ni- kake podrobnosti.

Uradniki niso hoteli razpravljati o tem, nikomur ni bil dovoljen do- stop v jetnišnico.

Warden je rekel, da bo izdal po- zneje oficijelno ugotovilo.

POZIV ANGLEŽEM. NAJ LETAJO

LONDON, Anglija, 2. avgusta. — Lord Thompson, tajnik za zrako- plovo, je rekel včeraj, da je bo- dočnost Anglije v zraku in da mo- ra še nadalje razviti svojo trgov- sko zračno mornarico, če hoče tek- movati z drugimi.

Rekel je, da bi morali Angleži ustanoviti več zračnih klubov in da bi bilo treba vzgajati javnost bolj, da bi bila "airminder", mesto da se vzgaja javnost za vojaščino.

SPOR NARODA DRAGA STVAR

ATENE, Grška, 2. avgusta. — Mešana grško-bolgarska komisija, ki je bila imenovana od Lige na- rodov, da določi višino odškodnine, katero mora plačati Grški Bolgar- ska, je veljala obe deželi dva mili- jona in jo dolarjev, kar je enako celi sporni svoti, soglasno z nekim ugotovitom v poslanski zbornici.

MOŽ UMORIL ŽENO Z NOŽEM

Umor se je završil pred bolnico, v kateri je bila ona uslužbena. — Moža so aretirali neposredno po zločinu.

Mrs. Edna Loewenstein, stara 47 let, je bila uslužbena kot kuharica v Memorial bolnici na zapadni 106. cesti v New Yorku. Imela je noč- no službo, in ko je stopila iz bol- nice jo je zabodel z žepnim nožem njen mož Richard Loewenstein, su- perintendent nekega poslopija v bližini. Takoj po umoru so ga are- tirali ter odvedli na policijsko stražnico.

Krvavo dejanje je videl Howard Becker, taksi sofer, ki je baš vozil mimo ter slišal žensko kričati. Sko- čil je iz avtomobila, izvil morilecu crožje ter ga držal toliko časa, da je prišel policist.

Mrs. Loewenstein je bila uslužbe- na v bolnici od februarja meseca. Od svojega moža je živela ločeno. Včeraj zvečer je prišel v bolni- co ter se skušal pobotati z njo. Da se izogne neljubim prizorom, ga je spremila na cesto. Ker je zavrnila njegove ponube, je pobesnel ter jo parkrat sunil z nožem v vrat.

ROK ZA AMNESTIJO ZA MEHIŠKI VSTAŠE JE POTEKEL

MEXICO CITY, Mehika, 2. av- gusta. — Včeraj je bil zadnji dan za predajo vstašev na temelju pred- sedniškega povabila, naj se poslu- žijo milosti vlade.

Dekret je imel izvrsten uspeh. Več kot pet tisoč vstašev se je uda- lo ter jim je bilo dovoljeno vrniti se domov, ne da bi vlada zaplenila njih lastnino.

Sedem vstaških voditeljev ter sto konjenikov se je včeraj udalo v dr- žavi Jalisco.

POINCARE PRVIČ OPERIRAN

PARIZ, Francija, 2. avgusta. — Prejšnji ministr. predsednik Poin- care se je včeraj podvrget prvi o- peraciji, ki je izpadla skrajno zado- voljivo.

OSUŠEVANJE YOUNGSTOWNA

Zvezni agenti so navalili na najbolj mokro me- sto v vsem Ohiju. — Pi- jačo so zlili v jarek ter aretirali dosti oseb.

YOUNGSTOWN, Ohio, 2. avgusta. Zvezni prohibicijski agenti so vpri- zorili naval na tukajšnje mesto. To so že večkrat storili, toda nikdar še niso bili tako delavni kot ob tej priliki.

Pogona se je udeležilo petdeset prohibicijskih agentov. Porušili so in zaprli kakih petdeset beznic, are- tirali lastnike ter pometali galone žganja in zaloge piva v cestne jar- ke. Aretrance so poslali v Fede- ral Building. Pogoni so bili vpri- zorjeni v prvi vrsti zato, da razkri- jejo tajne agente beznic.

Med aretiranimi je bil neki John Vansich, bivši ravnatelj za javno varnost v Campbello. Areti- ranih je bilo tudi dosti prejšnjih policistov. Campbell je predmetje Youngstowna, in neki agent je re- kel, da je to najbolj mokro mesto v vsem Ohiju. Tja zahajajo prav posebno jeklarski delavci.

Na stotine delavcev se je zbralo na ulicah, ko so se vršili pogoni. Pri neki beznici je bilo kakih pet- sto oseb, ki so se norčevali iz agen- tov.

Poklicani so bili posebni oddelki zveznih agentov, vendar pa ni pri- šlo do nikakih nemirov. Pogoni so se pričeli od treh popoldne ter tra- jali do zgodnje jutranje ure.

VISOKE PONUDBE ZA PREVOZ Z R-100

HOWDEN, Anglija, 2. avgusta. — Več sto prošelj, med katerimi je bilo par, ki ponujajo \$25,000 za pre- voz, so dobili za prvi transatlan- tiški prevoz z angleškim vodljivim zrakoplovom R-100.

Zračno ladjo napihujejo sedaj tukaj za poskusne polete, predno bo odletela v Kanado tekom mese- ca avgusta ali pričetkom septem- bra.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvr- šujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	500	\$ 8.30	Lir	100	\$ 5.75
"	1,000	\$ 16.40	"	200	\$ 11.30
"	2,500	\$ 45.75	"	300	\$ 16.80
"	5,000	\$ 90.50	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 180.00	"	1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opo- sarjamo, da smo v skladu s našim evensom v starem kraju v stanu enizati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodim v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri valikih naka- silih priporočamo, da se poprej s nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEN DO TRES TEDNEH
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA
PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

43 COBTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0980

NOVA SKRČENJA MEZD V LANCAHIRJU

MANCHESTER, Anglija, 2. avgu- sta. — Spor ni prav nič napredo- val proti rešitvi na četrti dan ustav- ljenja obratovanja.

Cotton Waste Spinner in zvezi iz- delovalcev sta se sestali včeraj ter sklenili s silo izvesti skrčenje plač za nekako šestdeset odst. od vsa- kih \$4.85 plače.

To bo dodalo nadaljnjih šest ti- soč nezaposlenih k že nezaposle- nim, kojih število že znaša nad

500,000. Praktično gotova stvar je danes, da ne bo nikakega mirovne- ga gibanja pred pondeljkom. Župan Manchestra je rekel, da ni še do- zorel čas za posredovanje.

MRS. PANTAGES OBTOŽENA

LOS ANGELES, Cal., 2. avgusta. Po zaslišanju več prič je sodnik Frederickson odločil, da se bo kma- luj vršilo uvodno zaslišanje Mrs. Aleksander Pantages, obtožene u- mora svojega moža.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00
in Kanado \$6.00 Za pol leta \$3.50
Za pol leta \$3.00 Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za četrt leta \$1.50 Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

PROCES PROTI ŠTRAJKARJEM

Proces proti šestnajstim štrajkarjem in uranikom National Textile Workers, ki so obtoženi umora policijskega načelnika Aderholta, se ne bo vršil v Gastoniji, pač pa v Charlotte.

Njihovi zagovorniki so si na vse kriplje prizadevali, da so dosegli preložitve procesa, češ, da bi obtoženi ne mogli biti deležni v Gastoniji pravice.

In to je tudi res.

V Gastoniji vladajo proti štrajkarjem in proti National Textile Workers Union preveliki predsodki.

Sodnik Barnhill je temeljito pretehtal vse razloge ter ugodil prošnji.

Mesto Charlotte se nahaja v drugem okraju države North Caroline. Vest o tem premeščenju je sprejel marsiko z velikim zadoščenjem, toda kdor natančno premisli zadevo, se ne sme udajati prevelikim upanjem.

Naj se vrši proces v tem ali onem kraju države North Caroline, obtožencem ne bo mogoče doseči, da bi presojali njihovo krivdo ljudje, ki so jim razredno enaki.

Naj se vrši obravnava kjerkoli, na porotni klopi bodo sedeli veleposestniki in fabrikantje, ki so zagrizeni nasprotniki vsakega radikalnega gibanja.

Taki ljudje ne morejo soditi nepristransko.

Nadalje se je izvedelo, da bo državni pravnik za tri obtoženke predlagal, naj jih spoznajo krivim umora po drugem redu.

Tudi to ni nič presenetljivega. Na "kavalirskem" Jugu je namreč težko obsoditi žensko na smrt.

Proti ostalim obtožencem bodo pa nastopali z vso strogo.

Značilno je, da ni nihče videl in da ne more nihče pričati, kdo je oddal strel na policijskega načelnika.

Šestnajst ljudi vendar ni streljalo nanj.

Prav lahko se pa zgodi, da bo vseh šestnajst spoznanih krivim umora.

NEVERJETNO, TODA RESNIČNO

V Rusiji je na krmilu sovjetske vlada že nad deset let. Marsikdo ji je prerokoval zgodnjo smrt, toda prerokbe se niso uresničile.

Vlada je stalna, bolj kot je bila kdaj prej.

Skoro vse druge države so jo priznale. Samo Amerika dela izjemo. Gotovo mora imeti za to gotove vzroke.

Značilno je pa, da so v New Yorku še vedno zastopniki ruske carske vlade. Oficijski zastopniki. Ruski generalni konzul se piše M. Oustinov, podkonzul je L. Adlard, tajnik pa A. K. Feil.

Sredi meseca marca leta 1917 je bil v Rusiji carizem pokopan. Kmalu zatem pa car.

Nikjer na svetu ni več ruskega carskega konzulata, razen v deželi neverjetnih možnosti — v Ameriki.

Občinski uradniki zanetili požar.

V Čepinu sta bili izvršeni dve senzacionalni aretaciji. Orožniki so aretirali občinske uradnike blagajnika Bistriča in revizorja Teodorja Joviča ki sta osumljena, da sta v občinskem uradu iz strahu pred kontrolo zanetila požar. Nedavno je namreč v knjigovodstvu in blagajniških prostorih tamonjega urada izbruhnil ogenj, ki ga je k sreči opazil neki vaščan in obvestil gostilne, katerim se je posrečilo ogenj pogasiti in rešiti knjige. Orožniki požigalcev dolgo niso mogli slediti, končno so pa kot požigalca prijeli oba občinska uradnika. Prepeljali so ju v zapore sliškega sodišča.

Novice iz Slovenije.

Ka vse najdejo kopalci v Savi.

Popoldne je mrgolelo kopalcev v Savi, ki so večkrat preplavali Savo in prebredli vse obrežje pod savskim bodom. Naenkrat nastane vršilo: "Utopljenec je v Savi!" Nek kopalci je bil opazil ob savski vrbi nekaj belega. Kmalu so prišli ostali kopalci, ki so "utopljenca" izmotali iz robidovja in privlekli iz Save. Šele sedaj je nastal hrušč, kajti "utopljenec" je bil lep, nad 100 kg težak bel prašič v Savi, katerega je lastnik najbrž iz jeze, ker je poginil, vrget v savsko valovje.

Aretacija drznega goljufa.

Že 17. julija je ljubljanska policija aretirala mladega Franceta Jamnika, izučenega ključavničarja, ki je skušal na goljufiv način udobno živeti. Nastopal je zelo samozvestno in elegantno. Pri raznih ljubljanskih tiskarjih je naročil razno blago, zlasti gramofone, manufakturno in drugo blago. Trgovcem se je predstavljal kot pomočnik tega ali onega mojstra ali podjetnika, predložil je tudi pravilno s stampiljkami opremljena potrdila. Mnogo trgovcev je mlademu elegantnežu zaupalo blago, katero se je obvezal plačevati v obrokih. Naročil je blago na svoje ime ali pa tudi na različna tuja imena. Ker le ni bilo od nikoder plačila, so trgovci začeli skati mladega gospodica, ki ga nikdar niso našli na stanovanju, katero je navedel pri naročilu.

Svoje pustolovščine je Jamnik pričel že začetkom aprila ter je v Ljubljani oskodoval okoli 10 trgovcev za več kot 10.000 dinarjev. Ni izključeno, da je mladi goljuf oskodoval še mnogo drugih trgovcev. Živel je elegantno ter se kaj rad vozil v Celje.

Pajdaši roparja Jakopina pred sodiščem.

9. julija je bila proti pajdašem roparja Jakopina glavna razprava. Sodna razprava proti tem ljudem je jasno pokazala, kako so ti ljudje koprneči priti brez dela do bogastva, podpirali roparja Jakopina v vsakem oziru. Izgovarjajo se, da so vse, kar jim očita obtožnica, delali iz strahu in bojznosti pred Jakopinom, ki jim je grozil ob vsaki priliki, da jih pobije, če ga ovadijo ali izdajo njegovo skrivališče. Kot prvi so prišli na zatožni klopi Matija Rogelj, njegova žena Franciska ter njuna hči Jožefa.

Obtožnica jim očita, da so dajali Jakopinu zavetje ter sprejemali od njega naropano blago kljub temu, da so vedeli, da je Jakopin ropar ter ubežnik, ki ga zasledujejo oblasti.

Matija Rogelj, zidar in tesar, doma iz Javorja, srez Litija, se je zagovarjal, da ga ni bilo vedno doma, kadar je prišel k njim Jakopin, ker je delal okrog po vaseh, ter je bil na ta način po ves teden odsoten. Prvič, ko je prišel Jakopin prenočit k njim, je bil doma — bilo je to začetkom meseca maja.

Pozni ponoči je nekdo potkal, sli smo odpirat vrata ter smo ugledali Jakopina, ki sem ga že od prej poznal. Mislil, da se hoče naslovati nad menoj, ker sem ga pred leti ovadil oblastem zaradi grožnje, sem nehote vzkliknil: Hudič je prišel v hišo! Jakopinu pa to pot še na misel ni prišla kaka maščevalnost. Dal si je lepo postreči, legel v kamri na posteljo ter se dobro odpočil. Ko je prišel drugič, me ni bilo doma; doma sta bili samo moja žena in hčerka Franciska.

Rogljeva žena Franciska je izpovedala, da je razbojniku Jakopinu kuhala ter sama šla nakupovati potrebščine za kuho. Prvič ji je Jakopin izročil 150 Din. Odsila je v šmartno ter nakupila, kar je potrebovala za gospodinjstvo. Drugič ji je izročil Jakopin 100 Din. S tem denarjem je šla nakupiti več potrebščin v trgovino v St. Vid pri Stični.

Jakopin se je počutil pri Rogljevih zelo varnega pred zasledovalci. Hiša Rogljevih stoji na samotnem kraju, med dvema bregovima. Rogljeva hiša pa je imela za Jakopina še eno privlačno moč: Bila je to domača hči Pepca, stara 26 let, precej čedno dekle. Po njeni izjavi ji je hotel Jakopin vedno delati silo. Kljub grožnjam se mu ni udala.

Jakopin ji je izročil ob neki priliki zlat prstan in 100-dinarski bankovec. Prstan je izgubila, denar pa mu je vrnila. Pustil ji je nato žensko uro na njenem šivnem stroju, ki jo je potem spravila in izročila orožnikom ob priliki hišne preiskave. Tedaj so našli še nekaj obleke in obuvalo, ki ga je Jakopin shranil pri njih. Jakopin je materi Franciški še enkrat pozneje dal dva kovača in to je bilo vse, kar so dobili od Jakopina.

Jakopin je govoril pri Rogljevih, da ima tolopo okoli 30 mož, ter da grede z njim ropat tudi dekleta po Dolenjskem. Tej toli pa se pridružijo vsi Rogljevi. Godilo se jim bo dobro, če pa ga bo kdo izdal, bo postrelil vse, hišo po zažgal.

Sodni dvor je spoznal vse tri obtoženke krivim ter je obsodil Matijo Roglja na dve leti težke ječe, njegovo ženo Francisko na 6 mesecev ječe, hčerko Pepco pa na 5 tednov zapora, ki pa ga je prestala že v preiskovalnem zaporu.

Matjev Rogelj, ki je bil videti zelo potr, je pri razpravi krčeviti jok, istotako njegova hči Pepca. Mirno kri je ohranila le mati Franciska. Ko je bila razglašena obsodba, je stari Rogelj krilnil: — Joj, za tako malenkost, pa celi dve leti!

Zagovornik Rogljevih je bil odvetnik dr. Časnik, ki je proti razsodbi prijavil vzklic.

Predsednik senata je bil sodni svetnik dr. Romih, votanti višj. sv. Kuder, sod. sv. Hočvar in sodnik Kobe.

Državno pravništvo je zastopal državni pravdnik Barle.

Kot drugi je prišel pred senat Jakopinov brat Anton, star komaj 18 let. Obsojen na bil na štiri mesece težke ječe, ker je kradel skupaj z bratom in roparjem Kolencem.

Fant je vse, kar je zagrešil, odkrito priznal, ter izjavil, da se bo popobiljal. Videti je bilo, da še ni hudo izprijen, ker je zapustil brata in Kolenca ter se prijavil oblastem.

Ker ima sedeti za neko tatvino 6 mesecev, bo sedel skupno 10 mesecev.

Kot tretji sta prišli pred sodnike Helena Mali ter njena snaha Ivana Maličeva, obe stanujoči v St. Janžu.

Obtožnica jima je očitala, da sta skrivali Jakopina in Kolenca, ki sta nosila k njim svoj plen. Pri obeh se je Jakopin zadrževal vsaki ves teden. Pri Maličevih so takrat jedli in pili po gosposko, ker ni bilo primanjlovala denarja. Da sta se pridružila Jakopinu Helenin mož Martin in njen sin, je kriva le stara Maličeva, ki ju je — pohlepna, kakor je, toliko časa obdelovala, da sta se vdala in postala Jakopinova najožja pajdaša. Jakopin in Kolenca sta pri zaslišanju izpovedala, da sta k Maličevim veika prinesla, odnesla pa samo to, kar sta pojedla. Snaha Ivana je ob neki priliki rekla:

— Kšeft je dober, likof pa bo slab.

In res je bil likof slab, zlasti za staro Heleno, ki jo je sodišče obsodilo na štiri leta težke ječe s postom, trdim ležiščem in temnico dočim je bila Ivana Maličeva obsodena na štiri mesece težke ječe.

Zagonetna smrt mladega delavca.

Tovarniškega delavca Valentina Mikla je že 22. maja zapustil 28 letni sin Valentin, ki je delal tudi v tovarni, stanoval pa v Mošnjah, a pri tem vzdrževal z domom stalne stike. Na vse strani so polzevali za njim, a brez uspeha. Sedaj pa so ga našli mrtvega v gozdu blizu Gornjega Otoka v okolici Radovljice.

Truplo je bilo strašno razjedeno in glava je bila ločena od trupla. Mrtveca so komaj spoznali po obleki in po čevljih. Mrlica je našla neka dekla iz Gornjega Otoka, po obleki pa je ugotovila identiteto njegove sestre Marija. Poleg razjedene mrlice so našli steklenice skoro polno lizola in je nevrjetno da bi manjkajoča količina strupa zamogla povzročiti nesrečno smrt, če bi bil tudi imel samomorilne namene.

Splošno se domneva, da je postal Valentin Mikl žrtve zločina in da so zločinci skušali z lizolom tignirati samomor. Valentina Mikla so videli zadnjič 22. maja, ko je prišel k bratovškim skladnici po bolniški list zaradi neke nezgode.

Ko se splošno misli na zločin ali pa na nesrečo, je razumljivo, da ljudje govorijo tudi o tem, če bo rodina tragično preminulega prejela zavarovalnino.

Uganko njegove smrti skuša rešiti temeljita preiskava.

Borba za mrtvece v Subotici.

V Subotici je nastal spor med lastniki pogrebniških društev in novo ustanovljenim pogrebniškim zavodom "Funerol", ki ga je ustanovila rimsko-katoliška župa Sv. Tezeze. Katoliški duhovniki prigovarjajo vernikom, naj vse potrebščine kupujejo pri njih. Nelojalna konkurenca je pa naletela na odpor med lastniki pogrebniških zavodov ki so se čutili prizadeti in so zahtevali intervencijo oblasti.

Spor zavzema bedno večji obseg in prišlo je celo tako daleč, da je morala pri pogrebu nekega mrliča intervenirati policija. Katoliški duhovniki zahtevajo, da morajo vsi verniki kupovati pogrebne potrebščine pri njih ali pa plačati 1000 dinarjev odškodnine župi Sv. Tezeze, poleg tega pa ne dovoljuje polagati krste v rodbinske grobnice.

Pretekli dne so pokopali vdovo Bergles. Duhovniki so prepovedali položiti jo v rodbinsko grobnico. Njen sin se je zatekel k policiji, ki je poslala dva detektiva na pokopališče, da sta prisilila grobarja, da je odprl rodbinsko grobnico. Že nekaj dni je umrl Dezidar Kadar in cerkev zopet ni dovolila, da bi njegovo truplo položili v rodbinsko grobnico. To je bila osveta, ker rodbina pogrebniških potrebščin ni kupila pri "Funerolu". Cerkev je bila celo tako drzna, da je zahtevala 1000 dinarjev odškodnine od pokojnikove rodbine. Rodbina je poklicala na pomoč policijo in šele z njeno pomočjo so krsto položili v rodbinsko grobnico.

Prebivalstvo Subotice je nad postopanjem cerkve zelo ogorčeno.

Zanimivosti iz Jugoslavije.

Borba za mrtvece v Subotici.

V Subotici je nastal spor med lastniki pogrebniških društev in novo ustanovljenim pogrebniškim zavodom "Funerol", ki ga je ustanovila rimsko-katoliška župa Sv. Tezeze. Katoliški duhovniki prigovarjajo vernikom, naj vse potrebščine kupujejo pri njih. Nelojalna konkurenca je pa naletela na odpor med lastniki pogrebniških zavodov ki so se čutili prizadeti in so zahtevali intervencijo oblasti.

Spor zavzema bedno večji obseg in prišlo je celo tako daleč, da je morala pri pogrebu nekega mrliča intervenirati policija. Katoliški duhovniki zahtevajo, da morajo vsi verniki kupovati pogrebne potrebščine pri njih ali pa plačati 1000 dinarjev odškodnine župi Sv. Tezeze, poleg tega pa ne dovoljuje polagati krste v rodbinske grobnice.

Pretekli dne so pokopali vdovo Bergles. Duhovniki so prepovedali položiti jo v rodbinsko grobnico. Njen sin se je zatekel k policiji, ki je poslala dva detektiva na pokopališče, da sta prisilila grobarja, da je odprl rodbinsko grobnico. Že nekaj dni je umrl Dezidar Kadar in cerkev zopet ni dovolila, da bi njegovo truplo položili v rodbinsko grobnico. To je bila osveta, ker rodbina pogrebniških potrebščin ni kupila pri "Funerolu". Cerkev je bila celo tako drzna, da je zahtevala 1000 dinarjev odškodnine od pokojnikove rodbine. Rodbina je poklicala na pomoč policijo in šele z njeno pomočjo so krsto položili v rodbinsko grobnico.

Prebivalstvo Subotice je nad postopanjem cerkve zelo ogorčeno.

Dopis.

Waukegan, Ill.

Kruta smrt si je zopet izbrala eno žrtve med Slovenci v tej naselbini. To pot pri rodbini Antona Celarec ter mu ugrabila njegovo ženo Miciko in otrokom dobro mater. Žalujeja pa za njo tudi številni prijatelji tukaj in drugod. Zapušta žalujočega moža in tri odrasle sinove in tri hčere, katere je vzgojila kot skrbna mati.

Zbolela je 4. julija. Odpeljali so jo v bolnico, kjer pa jej niso mogli pomagati najboljši zdravniki. Uničene ledvice in srčna hiba je bil vzrok njene smrti.

V Ameriko je prišla pred 23 leti ter je tudi ona kot mnogi drugi skušala uradi stran življenja na zakajenem Market Streetu.

Pred štirimi leti so se preselili v svoj lep dom blizu Narodnega doma na McAlister Ave., a ni jej bilo usojeno uživati več sadu njenega trpljenja.

Rojena je bila leta 1884 na Sappem pri Vrhniki. Njeno deklisko ime je bilo Marija Mrzlikar vulgo Mrtnačeva.

V starem kraju zapušta še starše, enega brata in dve sestri v Little Falls, N. Y., pa brata in dve sestri, vsi že poročeni.

Pogreb se vrši v soboto 3. avgusta popoldne.

Rodbini Celarec in sorodstvu iskreno sožalje k bridki izgubi.

Pozdrav!

Jože Zelenc.

Peter Zgaga

Salament, danes je že tretjega avgusta.

Hvala Bogu, da je obenem tudi sobota, kajti sicer res ne vem, kako bi bilo mogoče prenašati grozno sušo in morečo vročino.

No, sobota pa marsikaj pobota.

*

Pravijo, da je bela barva barva nedolžnosti.

Jaz bi pa rekel, da ni.

Preveč ljudi si umiva vsak dan svoje umazane roke v nji, da bi mogla ostati bela.

*

Ženskam pa res ni mogoče verjeti — je tarnal dragi rojak. — Do včeraj, do včerajšnjega dne sem bil do uses zaljubljen v svojo zarotenko. Izza včerajšnjega dne je pa med nama vse končano. Prejšnji teden sem kar tako za šalo in za vsak slučaj dal v list oglaš, da bi se rad ženil. Svojega imena seveda nisem navedel, pa veste kaj? Pet se jih je odzvalo. In prva je bila moja zarotenska.

*

Nekaterim ljudem ni treba dosti, pa bodo do smrti uzajeni.

Poznam fanta, ki je žalosten in jezen samo zato, ker ga je neka lepa porednica vprašala, če zna plesati.

To bi seveda ne bilo samoposebni nič hudega.

Toda vprašala ga je takrat, ko je plesala z njim.

*

Zadnje dni so se v treh velikih ameriških letnišnicah spuntali kaznjenci.

To so čudni ljudje.

Boga naj zahvalijo, če so v tej vročini na hladnem.

*

Mož in žena, ki sta drug drugega zatrevjala, da se imata rada, sta se vozila v coinu po globokem jezeru.

Ona je nekoliko pomislila ter rekla napolesno napol v šali:

— Kaj če bi skočila notri?

Brez pomisleka ji je odvrnil: — Znorel bi.

— Potem bi se pa z drugo poročil, kaj ne?

— Nak, tako hudo bi pa ne znorel, — je odvrnil po temeljitem premisleku.

*

V dobi prohibicije.

Pozno ponoči se je motovillil možiček proti domu.

Noč je bila temna in po zapuščeni ulici so žalostno brlele električne svetilke.

V daljavi je bil cerkveni stolp. Na njem jasno razsvetljena ura. Kazala je tri.

— Nekako lahak sem, da me tako zanaša, — je pomislil možiček. — Večerjal nisem, zato me tako neusmiljeno zanaša semintja. No, pa se zvajajmo, pa se zvajajmo.

In stolp je k poštnemu nabiralniku baš nasproti cerkve. Deset centov je vrget vanj in pogledal na razsvetljeno kazalo cerkvene ure.

— Saj se mi je zdelo, da sem shujšal. Ko sem se zadnjič vagal, sem imel stoštedeset funtov, danes jih imam pa komaj stotideset. No, nemara je pa v vagi pomota. Zadnjič je imela en sam kazalec, danes ima pa dva.

*

Rojak ni vedel zvečer, kaj početi.

Pravzaprav vedel je že, samo žene se je bal.

Naenkrat jo je pogruntal.

— Saj veš, Marjanca, da sem najrajši pri tebi, toda vedno tudi ne morem biti pri tebi. Kot nocoj na primer. Strašno rad bi doma ostal, pa me kliče dolžnost na dve društveni seji.

— Oh, pa te spet ne bo do jutri domov, — je zajokala.

Saj ne silim nikamor, — jo je tolažil, — toda da bo pošteno, naj žreb odloči. Novec bom vrget v zrak in kakor bo padel, tako bo veljalo. No, ali si zadovoljna?

— I, seveda sem, — je odvrnila potolažena, upajoc, da se bo novce obrnil po njeni volji.

— Torej glej in pazi! Če bo cifra, bom šel na sejo samostojnega društva. Če bo konj, bom šel na sejo delavskega društva. Če bo pa padel na rob in na robu obstal, bom delal tebi kompanijo.

Pravijo, da po teh besedah ni letel denar po zraku, pač pa vse drugačne, težje in obsejnejše stvari.

Z MARLJIVIM ŠTEDENJEM
DOSEŽETE UDOBNO BODOČNOST
ZA SEBE IN SVOJE

Vaši prihranki, naloženi pri nas, Vam do-

našajo

4½%

obresti na leto.

Vloge obrestujemo mesečno.

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

ADVERTISE IN GLAS NARODA

KRATKA DNEVNA ZGODBA

W. KLOEPFFER

DEMANT

Miss Bakerjeva je tisti večer prvič imela ogrlico z dragocenim demantom, ki ga ji je bil oče, znani milijonar, nedavno kupil za boro dve sto tisoč dolarjev. Bil je lep, iskren se dragulj, velik kakor češnja, obdan z visnjevimi safirji, na tenki platinasti verižici.

Bili smo ravno pri večerji. Miss Bakerjeva je sedela med kapetanom in gospodom Esposom, njen oče pa med profesorjem zoologije Hendersonom in menoj, ki sem bil takrat adijski zdravnik na parniku "Violet Gibson". Senor Espos, imovni Argentinec je Bakerja pozdravil kot svojega starega znanca in opravičil svojo ženo, ki je zaradi morske bolezni morala ostati v kabini.

Nenadoma je ugasnila luč. Mučna tišina je zavladala v obednici. Pri naši mizi je zažvenketal kozarec in Miss Dorothy Bakerjeva je pridruženost odstranila.

Argentinec se je opravičeval: kako je mogel biti tako neroden! Bog zna, ali bo moči madež odstraniti iz obleke?

Kapetan Webster je viknil višjemu stewardu kaj pogleda, kaj je z elektriko. Obenem je skušal zaneti svoj bencinski vžigalnik. Ko se mu je naposled posrečilo, so kakor na povelje spet zagorele žarnice.

Elektrika je v redu, je javil višji steward. Nekdo je moral pomotoma obrniti stikalo.

Tedajci se je začel presunljiv krik.

Bože, demant mi je izginil! Spustili smo vilice in srepo pogledali Miss Bakerjevo, ki je vsa blede s trepetajočimi prsti otipavala svojo obleko. Nekateri so vstali iz za mize.

Ostanite vsak na svojem mestu, dokler se stvar ne pojasni, je vjdno, a odločno ukazal kapetan. Nihče naj ne gre iz dvorane!

Demanta ni bilo nikjer: vse iskanje je bilo zaman. Tedaj je senor Espos predlagal telesno preiskavo in se je sam prvi javil zanj.

Ko je bilo tudi to opravljeno, smo bili tam kakor v začetku. Demant je bil izginil brez sledu.

Dva dni sta bila minila po tistem večeru. Sedel sem na palubi in premišljeval o čudni zadevi z demantom, ki je bila še zmerom odeda v temo.

Tedajci sem začel stopinje; za menoj je stal Henderson. Odkrito priznam: možak mi ni bil simpatičen. Bil je zapet človek s lisčjim obrazom in naočniki. Če bi bil on...? Ne, ni mogoče.

NAPRODAJ KMETIJA

obsegajoča 16 AKROV, jako dobra zemlja z dobrim poslopijem. Hiša, štala, kokošnjak in vsa druga poslopja spadajoča h kmetiji. Kmetija je samo 2 milje od mesta. — Za nadaljnja pojasnila se obrnite na lastnika:

Anna Sajmovc,
Cooperstown, N. Y.
(2x 2&3)

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

PIKNIKE,

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

ADVERTISE

in "GLAS NARODA"

Bolgarska taktika.

Bolgarski politiki se po pravici očita, da je dvoletna. Dovolj se je že naglašalo, kako po eni strani kaže, navedeno vsaj, korektno lice, na drugi pa na tistem seveda, podpira one elemente, ki predstavljajo pravo nasprotje korektnosti in lojalnosti. Zadosti je znano, kako so se vsi poskusi doseči pomirjenje in bolj iskrene odnose med Bolgarijo in Jugoslavijo, izjalovili radi vmešavanja teh elementov. Ali sofijska vlada ne le da ni imela poguma, bržkone pa niti volje, eliminirati ali vsaj omejiti vmešavanje, namreč je celo preko tega tolerirala pojave in akcije, da so izboljšanje odnosov direktno nasprotni. Sprejem dr. Pavelića v Sofiji bi v tako izjavljajoči obliki prav gotovo ne bil mogoč, da ga niso vladni krogi vedoma tolerirali.

Posebno čudno pa je ponašanje bolgarskih uradnih krogov v zadnjih tednih. Neprestano se ponavljajo v bolgarskih listih vesti o obmejnih incidentih. Te vesti se čim bolj mogoče lansirajo v svet in najbo se pri tem vidi težnja pokazati Evropi, kakor da gre za neka-ke obmejne spopade. V tem smislu skušajo uradni in neoficijni sofijski krogi predstaviti tudi intervencijo angleškega poslanika.

V resnici pa pri neljubih dogodkih, ki se dogajajo na jugoslovansko-bolgarski meji, sploh ne gre za "incidente" v mednarodno-političnem pomenu besede, marveč je stvar mnogo bolj enostavna. V obmejnem ozemlju na bolgarski strani so že vsa povojna leta osredotočene tolpe komitaskih bojnikov, ki zlorabljajo obmejne odnose dvojlastnosti ter skušajo prekoračiti mejo pod raznimi krinkami. Jug. mejne straže hočejo na mejni črti napraviti red in seveda ne puščajo komitaskih razbojnikov, na tako nedolžen način na jug. stran. Posledica komitaskih predrznosti so seveda primeri s smrtnim izidom.

Ne sme se pozabiti, da je bila do januarja letošnjega leta jugoslovansko-bolgarska meja sploh zaprta, ker pač ni bilo drugega sredstva, preprečiti komitaskih vpadov. Takrat je bolgarski tisk neprestano črnil jug. državo pred evropsko javnostjo, češ, da jim ni do dobrih odnosov, kar da se vidi najlepše iz tega, da so mejo kratkoma zaprli.

Sedaj je meja odprta, bolgarski tisk pa zopet črni Jugoslovane, da so oni krovi "incidentov" v mejnem ozemlju. Ali da bi se odstranil glavni vir zla na meji, oni vzrok, kjer je krivda za vse neprijetnosti, tega v Sofiji kakor da ne vidijo. Protiske konvencije bi na mah regulirale vse mejni promet, ako bi Bolgarija odstranila z mejnega območja one elemente, ki kot agenti in vodje macedonskijuhških komitacij odnosno onemogočajo aplikacijo določb, dogovorno sklenjenih v Pirotu.

Nemogoče se je pri premotrivanju bolgarske taktike iznebiti vtisa, da gospodi v Sofiji sploh ne gre za ureditev mejnega prometa, za mirno in normalno funkcioniranje obmejenega aparata, marveč kratkoma samo za propagando. Zdi se, da gre Bolgariji za to, da se Evropi vedno znova pozornost vrača na bolgarsko-jugoslovansko mejo.

Države, ki se jim svetovna vojna ni iztekla po volji in načrtih, uporabljajo različno taktiko, ki naj jih dovede v tej ali oni obliki do revizije mirovnih določb. Madžarska dela to z demonstrativnim postavljanjem revizionističnega programa, ki naj ga pomaga izvršiti naslonitev na domnevanje vnanje-politične kombinacije. V Sofiji imajo, kakor je podoba, drugačno taktiko.

Vam povrne dober počitek in osvežilno spanje.

Ljudje, ki trpe valod slabega spanja in ki vatajajo zjutraj utrujeni in onemogeli, bi morali uživati Nuga-Tone. Ta čudovita zmes vam povrne sladki spanec in svežost, olajša življensko moč živcem, mišicam in organom. Ako storite tako, tedaj se vam poveča moč in energija in slast do jedi se izboljša, probava deluje, obisti in mehurne nerodnosti prenehajo, zaprtica bo odpravljena in zdravje se vam splošno izboljša.

Mrs. T. B. Reed, Hatfield, Ark. pripoveduje, kaj vse je Nuga-Tone napravil zanj. Ona pravi: "Nuga-Tone je najboljša preparacija, ki sem jo kdaj užila. Bila sem slabega zdravja in nezmerno utrujena. Nisem mogla spati ponoči in bila sem tako nervozna, da nisem mogla izpresneti nikakega šuma. Sedaj nisem več nervozna, moje zdravje je boljše in ponoči dobro spim. Nikdar ne morem prebrskati Nuga-Tone." Ako ni vaše zdravje to, kar bi imelo biti, vzemite Nuga-Tone — enako kot milijone drugih ljudi dela. Vi lahko dobite Nuga-Tone v vsaki prodajalni zdravil, ali pa naročite za vas od trgovcev z zdravili na delo.

Tamkaj uradno vedno povsem korektno naglašajo, da stojte na stališču mirovnih pogodb ter se o-ficijelno ogibajo vsemu, kar bi se moglo tolmačiti kot revizionistična politika. Toda taktika bolgarske politike razkriva drugačne cilje; opazja se, da se dosledno napihuje vse, kar more skaliti odnose med sosedama, da se kolikor najbolj mogoče poveča pomen vsakršnemu dogodku, ki bi mogel v vnanjem svetu napraviti vtis, da so politične meje na Balkanu, v prvi vrsti bolgarsko-jugoslovanska, nekaj zelo slabega, kar bi bilo v interesu miru treba popraviti. Prav ta taktika odseva že iz poročil o tako imenovanih mejnih incidentih, o angleški intervenciji v Sofiji itd. Ni se mogoče znebiti vtisa, da uradni Bolgariji sploh ni zato, da bi se uveljavil pirotski dogovor. Zakaj, ako bi se to zgodilo z onimi modalitetami, ki jih zahteva jug. vlada, potem bi mejni incidenti zares prenehali, svet pa bi dobil vtis, da so tudi na osnovi današnjih mejja mogoči mirni odnosi. To pa sovinistični Sofiji, ki kliče nazaj Radoslava, ne sodi v račun.

Zadovoljni bi bili, če bi se v bližnji bodočnosti pokazalo, da smo gledali prečno, ko smo tako pesimistično presojali zadržanje sedanjih Bolgarije. To da bojimo se, da to ni pesimizem, marveč je preveč točni — realizem.

V DOBI SLEPARIJ IN PO-NEVERB

Na jugu države, zlasti v Banatu so zadnje čase sleparije in poverbe kar na dnevnem redu. Tako so bile v zadnjih mesecih odkrite kar tri velike poverbe in sleparije, ki sredi se je pa oblastim poročilo nepoštenjakoviče prijeli.

Tako je bil te dni v Brčkem, kjer se je skrivaj, prijatelj posestnik Lazar Stankov iz Palanke, ki je lani izstavil dve menici, glaseči se na 26.000 in na 40.000 Din ter na njih ponaredil podpis veleposestnikov Nikole Stankova in Pavla Pejaka iz Palanke. Menici je Lazar pri neki novosadski banki eskomptiral. Čim sta bili menici iztoženi, so ugotovili, da sta bila podpis ponarejeni. Nikola Stankov in Pavel Pejak sta Lazara Stankova ovadila. Policija je sleparja zasledovala več mesecev, pa ga ni mogla najti. Te dni so ga v Brčkem prijeli in izročili sodišču.

Iz Ađe v Banatu je nedavno pobežni bivši direktor tamšnje Es-komptne banke Rein. Pri reviziji knjig so ugotovili 900.000 dinarjev primanjkljaja. Banka je napovedala konkurz, primanjkljaj 900.000 dinarjev pa je bil v svrhu zavarovanja upnikom intabuliran na premoženja članov upravnega sveta. Rein je pobežnil v Budimpešto, kjer so ga pa takoj spoznali in že na kolodvoru prijeli.

Te dni so ga madžarske oblasti izročile jugoslovanskim v Subotici. Rein se izgovarja, da denarja ni poveril, marveč, da se je zašepkural. Može je zaenkrat ostal v zaporu, čeprav je ogorčeno protestiral.

Pred meseci je pobežnil pristav okrajnega urada v Vračarju pri Beogradu Žarko Radulović in poveril 440.000 Din. Čeprav je policija za njim izdala tiralo, ga ni mogla izslediti. Radulović je izginil brez sledu. Čez 14 dni ga je v Berlinu opazil v elegantni restavraciji na Kurfürstendammu neki beograjski ovdetnik in je obvestil berlinsko policijo. Lopov je pa menda zavohal nevarnost in je srečno odnesel pete. Ker je mož dobro obvladal francoščino, je bila beograjska policija prepričana, da je Radulović pobežnil v Francijo. Zato je bila te dni prijetno presenečena, ko je iz Talina na Estonskem prešla vest, da je bil tam aretiran Žarko Radulović. Tamošnja policija ga je aretirala, ker se je sumljivo vedel. Smatrala ga je za boljšeškega agenta.

Po dolgotrajnem zaslišanju je lopov priznal, da je identičen z Žarkom Radulovićem iz Srbije. Policija je spoznala, da ima opravka z zasledovanjem defraudantom in je brzojavno obvestila jug. oblast. Radulović bo izročen jug. oblasti.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI.

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali 2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik.

KITAJSKA VZHODNA ŽELEZNICA

Kitajska vzhodna železnica, ki je postala predmet spora med sovjetsko Rusijo in kitajsko vlado, je bila zgrajena v letih 1897. do 1903. Z njeno zgraditve je prav za prav posledica političnih sporov in intrig. Ko so namreč l. 1894-95. Japonci premagali Kitajce, se je obrnil poraženi kitajski kralj Li Hung Čang na Rusijo, ki je rada izrabila to priliko, da utrdi svoj položaj na Daljnem vzhodu. Posledica pogodb med Rusijo in Li Hung Čangom je bil sporazum o gradnji železnice, ki so jo gradili z ruskim kapitalom odnosno posojilom, najetim v Franciji. Železnica vodi skozi kitajsko Mandžurijo in njo je postala ta ogromna pokrajina vsaj deloma civilizirana. Poprj je bilo v Mandžuriji okoli 2 milijona kitajskih kolonistov, naseljenih najbolj gosto v južnem delu ob Zoltem morju. Se zdaj bi bila Mandžurija pustinja, da ni podaljšala Rusija skozi njo svoje sirske železnice preko Harbina do Mukdena in Port Arturja.

Generalno ravnanjstvo železnice je v Harbinu, ki postaja vedno bolj moderno kitajsko mesto. Pomen železnice pa ni samo političen in kulturni, marveč tudi finančni. Kitajska vzhodna železnica je namreč zelo rentabilna. L. 1923. so znašali dohodki 37,5 milijona, izdatki pa 21,8 milij. zlatih rubljev. Od tega leta nimamo točnih podatkov, toda nedvomno so se dohodki železnice še bolj povečali. Kitajska vzhodna železnica ima 536 lokomotiv in okoli 7.000 osebnih in tovornih vagonov. Njena gospodarska moč je bila opora belim armadam, ki so v bojih proti sovjetom črpali denar iz njenih finančnih virov. Pravna in politična negotovost glede te železnice bi se morala končati z rusko-kitajsko pogodbo z l. 1924. Ta pogodba je razdelala oblast nad železnico med kitajce in Ruse v približno enaki meri. V komisijah so predsedovali Rusi in Kitajci, organizacija in promet železnice sta ostala nedotaknjena. Nedavno se je pa vrgla kitajska agresivna tudi na ta plen. Mandžurija, ki šteje sedaj 28 milijonov prebivalcev in je zelo rodod-

vitna pokrajina, je postala kamen spodbite med Rusi in Kitajci in ta spor lahko posežejo vsak čas tudi Japonci, ki imajo na kitajski vzhodni železnici enake interese, kakor Rusija in Kitajska.

PIŠMO IZ DOMOVINE

Mlada Slovenka Miss Mary Janssen, ki je dobro znana v Chicagu, je pisala iz Ljubljane Cunardovi družbi:

— Cestitati vam moram, ker ste organizirali in ker vodite izlete v Jugoslavijo, kajti vsi, ki smo se tega izleta udeležili, smo neizmerno zadovoljni.

— Krasna Slovenija je ena najkrasnejših dežel, pa navzlic temu prihaja sem razmeroma malo Amerikancev.

— Nase potovanje na "Aquitanijs" je bilo tako prijetno ter postrežba tako dobra, da smo kmalu postali prijatelji ter odpotovali za par dni v Ljubljano, odkoder smo prirejali izlete na Bled, v Bohinj ter druge zanimive kraje.

Skozi Svico in Avstrijo smo se vozili podnevi. Amerikanci vedo toliko povedati o teh dveh deželah, toda niti prva niti druga nima takih planin, jezer in rek kakor Slovenija.

Vsled tega so ljudje hvaležni Cunard družbi, da dovaja sem vedno več potnikov na obisk. Upam in Slovenci upajo, da boste organizirali še več izletov ter spravljali še več potnikov v to čudovito deželo, kjer živi gostoljubno slovensko ljudstvo.

Vsi na tem izletu smo hvaležni našemu potniškemu ravnatelju Mr. Kampotihu ter vsem častnikom in stewardom, ki so nam omogočili tako prijetno vožnjo.

Slovenci in slovenski časopisi vam bodo pomagali pri vašem sijajnem delu, če jim boste posvečili tako pozornost kot ste jo nam.

IŠČEM DOGARJE!

Imamo dosti dobre šume v Louisiani. Potrebujemo 20 do 30 ljudi za francoske dolge. Plačamo po tisoč 42" \$120.00 in plačamo vsak mesec. — Oglasite se na: A. A. Lnehrman, 816 St. John Street, Monroe, La., ali pa na: — Philip James, R. 1, Box 8 D, Vicksburg, Miss.
(6x 26,27,29&23)

NAZNANILO in ZAHVALA

Tužnega srca naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš ljubljeni sin —

Arnold Strauss

dne 27. julija po mučni bolezni za vedno zatisnil oči. Poslovil se je od nas v četu mladosti, star še le 24 let. Prirčna hvala vsem onim, ki so nas tožili v uri bridkosti in nam lajšali srčne bolečine.

Iskrena hvala g. župniku, Rev. Aleksandru Urankar za gniljivi govor v cerkvi. Hvala vsem za darovane vence!

Mirno spavaj, dragi sin, v naših srcih boš živel vedno, dokler ne bodo združeni s Teboj.

ARNOLD STRAUSS, oče
ANTONIJA STRAUSS, mati.

Woodhaven, L. I., 2. avgusta, 1929.

Mlada ljubezen.

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

— Povej mi, — je rekel rezko, — ali je bil Emil zopet tukaj?
— Kakšen Emil?
— Emil Montguilhelm, brat Silverja, saj veš vendar, oni bolnik, katerega si že pogosto videla tekomo svojih uradnih ur ter ga pred kratkim odslavlja?

— Da, spominjam se! Ni ga bilo več.
— Dobro! Pohiti takoj k njemu! Ti poznaš njegovo koč, zadnje v vasi! Reci mu, da ga pričakujem. Naj ne pozabi priti danes v uradni uri! Imam mu sporočiti nekaj važnega! Podvizaj se!

— Dobro, gospod Roumigas! Takoj bom šla
Hiluna je odhitela. Roumigas pa se je vrnil k svojim jabanam in njegove oči so sipale strele.

— Ta poroka se ne sme vrstiti! — je divje vzkliknil.
Skrit za vrtno lopo, je gledal proti vasi. Opazil je Hiluno prihajati nazaj ter ji je šel nasproti.

— Ali si ga dobila?
— Takoj bo prišel.
— Takoj?
— Oblači se. Ah, ubogi fant je zelo bolan!

Roumigas ni mogel zadržati streljaja svojega levega lica. Ta streljal se je pojavil le, kadar je bil močno razburjen.

Potem ko je prekoračil vrt ter se vrnil, je rekel:
— Čuj, Hiluna! Mislim, da ne bo treba več dolgo čakati na pacijenta! Katerihito bo prišel Emil Montguilhelm, ne smeš nikogar več pustiti noter. Ali razumeš?

— Da, gospod Roumigas!
Nato se je vrnil čarovnik v svojo hišo ter odšel počasi po stopnicah navzgor.

Imel je sicer svojo ordinacijsko sobo v pritličju, a se je napotil vendar naprej v prvo nadstropje, kjer je sedel v temni, nad kuhinjo lečo sobo. Od tam je bil mogoče slišati s pomočjo par lukenj, izvrzanih v tleh, vsako besedo, katero je izpregovorila Hiluna, in v teh lukenjeh je obstajala cela čarovniška Roumigasa.

Če je prišel kak hribovec v hišo, da poišče tolažbo pri modrosti Roumigas, mu je rekla Hiluna, naj sede v kuhinjo k ognju ter izvalila iz njega celo zgodbo boleznij, ne da bi on to zapazil ter razkril ime copernice, ki je škodovala njemu, njegovi ženi ali pa njegovim ovcam.

Roumigas ni izgubil iz svojega skrivališča zgoraj niti ene besede in kadar je pomoči iskajoči govoril dovolj, se je splazil počasi in previdno dol, po posebnih stopnicah si oblekel škornje, šel nato skozi kuhinjo, kjer se je delal, kot da je napravil več ur trajajoči izprehod. Nato je sprejel začaranega v svoji ordinacijski sobi ter ga znal tam brez napora preslepiti potom svojega proroškega duha. Na ta način nastopa večina čarovnikov na deželi!

— Hm! Danes ne bom imel dosti opravka, — je mrmral Roumigas, ko je (kakal) kake četrt ure. — Da bi le prišel Emil!

Tedaj pa je zalajal pes na vrtu.
Čarovnik je vstal, se ozrl skozi podstrešno okence ter zapazil, kako je Španec z rmeno šerpo, korakal proti vratom kuhinje.

— To je mož iz Broto, ki domneva, da ga začarala neka pletilka, — si je dekel Roumigas.

Španec je vstopil, pozdravil Hiluno te vprašal, če lahko govori z gospodom Roumigasom.

— Njega ni doma, — je odvrnila služabnica. — On je na svojem običajnem izprehodu. Pa vendar sedite, dobri mož! Mislim, da ne more več dolgo izostati.

Skoro istočasno je prijavil pes nov obisk.
— Pri moji veri! — je rekel Roumigas, ki je pokukal skozi špranjo v oknu, — tu je zopet ta junaška Marijana Crabot! Kaj hoče imeti danes?

Prisluškoval je pogovoru novodošle s Hiluno ter izvedel, da gre za izvinjenje desne noge. Nato sta prišla še dva pacijenta, stavec, ki je vodil dečka za roko.

— Aha, tu se obeta že nekaj resnejšega! — si je mislil Roumigas ter prišel zopet prisluškovati. Ona presneta Marijana, s svojim hreščim glasom, pa mu je onemogočila razumeti besede novodošlih.

— Tej bom že pošteno posvetil z izvinjeno nogo! — je mrmral čarovnik.

Na srečo pa je pustila Hiluna, ki ni padla na glavo, vstopiti klepetava babnica s Špancem v čakalno sobo in kmalu je priznal stari mož, ugan od spretnih vprašanj Hilune, da nima njegov nečak tukaj že par tednov nobene mirne noči. V spanju vstaja, teče po vseh štirih naokrog kot pes te vidno hujaša.

— Vidiš, to poznam! — si je mislil Roumigas. — To je bodoči volkodlak! Že dolgo časa mi niso privedli nobenega!

Nato so prišle zaporedoma še tri ženske.
Prvi sta izginili v zadnjih štirih dneh dve ovci, druga je imela moža, ki je trpel na neki skrivnostni bolezni in tretja je imela kravo, katero je začaral neki sosed tako, da ni dajala nbenega mleka več.

Konečno pa je prišel pred hišo suh, očividno bolan, mlad fant.
— Emil Montguilhelm! — si je rekel Roumigas ko je gledal skozi špranjo in oči so se mu zaliskrile.

Pridržal je sapo ter pritisnil ušesa k tlom.
Hiluna je sprejela novega pacienta tako dobro kot le mogoče, mu ponudila najboljši stol ter mu rekla, naj sede tik poleg ognja. Kot da je uganila, da je ta obisk danes važnejši kot ostali, je poslala vse druge v čakalnico.

— No, kaj je novega pri vas? — se je obrnila proti bratu Silverja.
— Nič dobrega! — je odvrnil s slabotnim glasom ter prišel nato naštevati svoje bolezni. Njegove moči stalno pojemajo in on ne more več delati v kamenolomu in moral je celo prenehati peti. Nobena stvar mu ne diši več, niti pogreto mleko, niti kos bravnine, niti sladkarije! Ne, odločno mu ne gre dobro!

Moral je prenehati, da se odkašlja.
— Jetičen je, — si je rekel Roumigas. — Vzdržal bo kvečjem še do jeseni!

Hiluna je skušala potolažiti Emila.
— Bah! — je rekla. — Nekoliko zdravil bo vse popravilo. — Stavim da boste v osmih dneh zopet tako trdno na nogah kot most iz Salvebruna.

— Da bi vas le uslišal ljubi Bog! Pa se zelo bojim, da bo drugače! Če bi postal zopet zdrav, bi preveč razjezil nekoga, katerega poznam!

— Ali res? Torej imate sovraznika? Vi, tako dober, mlad mož?
— Kdo nima nobenega sovraznika? — je rekel Emil Montguilhelm mrko. — Ah, pri moji duši, če bi to le zagotovo vedel.

— Tako je prav! Ivrtsten predmet to! — si je mislil Roumigas, ko je čutil zopet nervozni streljalj v svojem levem licu. Poln upanja, se je počasi splazil po stopnicah. Nato se je poslužil običajne zvijače, oblekel si je škornje, šel parkrat po vrtu gorindol ter se vrnil skozi vrata kuhinje. Pozdravil je vse navzoče, jim zagotovil, da je zgoraj na gorah zelo krasno ter odkorakal nato skozi čakalnico, kjer je prošil prvodošlega, naj mu sledi.

(Dolge prihodnjice.)

Obletnica francoske revolucije.

Politični in socialni položaj Francije je bil začetkom l. 1789 naravnost obupen. Državna blagajna je bila prazna, v Parizu je bilo od 600.000 prebivalcev 120.000 beračev, vojaštvo je odpovedovalo pokorščino, ministri so izgubili zaupanje naroda in najboljši med njimi, ki so hoteli ljudstvu pomagati z reformami, so morali odstopiti kot žrtve intrig kraljevskega dvora. Sredi te anarhije je vladal kralj, ki je bil kot človek sicer dober, toda kot vladar slabši brez avtoritete. Ogorčenje ljudstva je bilo tem večje, ker je kraljica Marija Antoinetta razmetavala milijone državnega denarja.

Da pomiri razburjene duhove, je sklenil Ludvik XVI. sklicati 1. maja 1789 nekaj parlament zastopnikov vseh slojev, ki ni bil sklican že od l. 1614. Kralj pa ni nameraval s tem pomagati obubožanemu ljudstvu z gospodarskimi in političnimi reformami, marveč naložiti mu nove davke, ki bi napolnili prazno kraljevo blagajno. Toda zastopniki ljudstva so razumeli svojo nalogo čisto drugače. Njihov cilj je bil, dati Franciji ustavo, ki bi omejevala kraljevo despotično oblast in izvajala ljudstvu pravice. Zaman si je kralj prizadeval uničiti veljavnost dekretov, ki jih je izglasovala Narodna skupščina, zaman je skušal zadržati val demokracije. Ker si ni znal pomagati drugače, se je hotel nasloniti na bajonete. Okolice Pariza so zasedli nemški in švicarski polki. Svetovalci so kralju svetovali, naj pošlje pristaše ljudstva in reform ministra Neckera v izgnanstvo.

Ta despotična kraljeva gesta je dala Parizanom signal za upor. Po pariških ulicah so se začele zbirati množice ogorčenega prebivalstva, govorniki so pozivali ljudstvo na upor. Po pariških ulicah so se začele zbirati množice ogorčenega prebivalstva, govorniki so pozivali ljudstvo na upor, mladi advokat Camille Desmoulins je na vrtu Palais Royal sporočil zbranemu ljudstvu, da pripravljajo kraljevski dvor vsem nepokornežem Bartolomejsko noč. Voditelji ljudstva so hoteli preprečiti krvoprelitje, toda ogorčenje Parizanov je bilo preveliko. To ni bil upor, kakor so menili kralj in njegovi svetovalci, to je bila prava revolucija.

13. julija so zapeli zvonovi po vseh pariških cerkvah: Naglo se je razširila po mestu vest, da so kraljevske čete na potu v Pariz in da so topovi trdnjave la Bastille obrnjeni proti ulici St. Antoine. Ogorčena množica je začela iskati orožje. V vojaškem skladišču so našli 28.000 pušk. Revolucionarni elan se je polastil Pariza in 14. julija so se čuli po vseh ulicah klici "Na Bastille! Na Bastille!" Že zgodaj zjutraj so se začele zbirati s puškami, s sulicami, kladivi in sabljami oborožene množice okrog Bastille. Deputacijo upornikov je sprejel po-

veljnik Bastille Delaunay zelo prijazno. Zahtevo, naj obrne topove drugam, je pa energično odklonil. Deputacije je pozvala posadko v imenu domovine, naj ne prelije krvi. Častniki in vojaki so pod prisego obljubili, da ne bodo rabili orožja, dokler ne bodo sami napadeni.

Deputacija se je vrnila in sporočila ljudstvu, kaj je dosegla. Toda množica je zahtevala, naj se trdnjava uda. Dva najpogumnejša revolucionarja, Hele in Hulin, sta hotela s sekirami presekat verige viselega mostu. Posadka je zagrozila, da začne streljati. Množica se pa ni dala ugnati. Verige so presekali in množica je navallila na trdnjavo, iz katere so začeli na vso moč streljati. Trdnjava so oblegli že četrte ure, ko je prispel ljudstvu na pomoč oddelek francoske garde s topom. Položaj trdnjave je postal obupen. Posadka sama je začela pritiskati na poveljnika, naj se uda. Obupani poveljnik je hotel pogotiti trdnjavo v v zrak ter pokopati pod njo sebe in posadko. Že je stopil k smodniščnici, da bi jo zažgal, toda posadka ga je v zadnjem hipu zadržala in izobesila belo zastavo. Ob 4. popoldne je navallila ogorčena množica na trdnjavo, vodje revolucionarjev so skušali rešiti guvernerja in posadko, toda njihovo prizadevanje je bilo zaman. Poveljnika in nekaj vojakov je množica raztrgala vpricho svojih voditeljev. Odrezano glavo nesrečnega poveljnika so nataknil na sulico in jo nesli v povorci pred magistrat. Bastille, v kateri je ječalo mnogo žrtv kraljevega despotizma, je bila simbol starega absolutističnega režima. Njen padec je pomenil pričetek konca kraljevskega despotizma in začetek novih boljših razmer.

Posledice padca Bastille so bile ogromne. Provincijalna mesta so sledila primeru Parizu, reakcija narno plemstvo in visoka cerkevna hierarhija pa je zapustila Francijo, da organizira v inozemstvu odpor proti mladi demokraciji. Ludvik XVI. je končno spoznal, da je njegova moč omajana. Potrdil je pravomočnost ustavodajne skupščine in posetil Pariz, katerega že dolgo ni videl. Pozneje je pa z dvojno politiko napram ljudstvu, s tajnimi stiki z reakcionarnim plemstvom v emigraciji in z vladami Franciji sovražnih držav izgubil še badnje zaupanje svojih podložnikov. Moral je pod giljotino prav tako, kakor njegova soproga Marija Antoinetta, ki je bila največ kriva, da je prišlo do revolucije.

S padcem Bastille se začela slavna epoha zgodovine, znane pod imenom velika francoska revolucija. Zato praznuje francoski narod vsako leto 14. julij kot svoj največji narodni praznik.

SLAVNA IGRALKA UMRLA V SAMOSTANU

V samostanu blizu vasi Vittel v Franciji je umrla te dni v 61. letu starosti bivša slavna igralka Eva Lavalliere, ki se je pred mnogimi leti preselila na kmetie in zatekla v samostan. Njeno življenje je bilo zelo burno in zanimivo. Bila je hčerka italijanskega delavca in dolgo si je zama prižadevala pribojiti si slavo na gledališkem odru. Zadovoljiti se je morala z manjšimi vlogami. Šele l. 1901, ko je dobila glavno vlogo v komediji Alfreda Capusa "Sreča", je postala čez noč slavna igralka in ljubljanka vsega Pariza.

Kmalu je bila najbolj plačana igralka v Parizu, toda l. 1917 je nastal v njenem življenju nenadoma nerazumljiv preokret. Igralka je hotela prirediti s svojim tovarišem turnejo po Ameriki, na katero se je pripravljala z velikim veseljem. Tik pred odhodom je pa težko, zbolela. Ko je okrevala, se je umaknila najprej na svoj grad v Turinu, kjer je samevala in molila. Kmalu je vstopila v samostan karmelitaric in postala je redovnica. Prijatelji so napaenali vse sile, da jo vrnejo gledališču, pa so jim ni posrečilo. Nedavno jo je posetil Robert de Fiers, ki mu je dejala, naj sporoči, njenim prijateljem, da ni bila še nikoli tako srečna, kakor je v samostanu.

NOV NAČIN MERJENJA MORSKIH GLOBIN

Vsi moderni načini merjenja morske globine so zasnovani na hitrosti širjenja zvoka v vodi. Zvok prevaži pod vodo v sekundi približno 1500 m. Za manjše globine zadostujejo enostavne metode. V vodo vrženo patrono v obliki torpeda, ki pada na dno, eksplodira. Čas, ki mine od padca patrono na gladino do eksplozije na morskem dnu, nam pove, kako globoko je morje na dotičnem kraju. Patrona pada s hitrostjo 2 m v sekundi in število sekund, ki jih porabi od gladine do dna, pomnožimo z 2, pa imamo v metrih izraženo globino. Za manjše globine je ta metoda zelo prikladna. Rabi se za merjenje globine do 20 m.

Za večje globine se pa rabi posebno slušalo, nameščeno pod vodo. Pri večjih globinah se namreč sliši eksplozija patrono na morskem dnu zelo slabo ali sploh ne. Za merjenje velikih oceanskih globin se rabi metoda ing. Behma iz Kiela in francoskega fizika Langevina. Tudi ti dve metodi sta zasnovani na hitrost širjenja zvoka v vodi. Ing. Behm je sestavil aparat, ki ga je nazval echolot. Na površini vode se širja iz tega aparata zvoki, ki prodirajo k morskem dnu. Od morskega dna se zvočni tresljaji odbijajo in vračajo na površino, kjer jih zabeleži na parniku posebno slušalo. Čas, ki ga zvok potrebuje za pot do morskega dna in nazaj, se določi na ta način, da delimo dvojno globino morja s hitrostjo zvoka v vodi. (1500 m v sekundi). Če pa nasprotni izmerimo čas, ki ga potrebuje zvok do morskega dna in nazaj in pomnožimo to število s hitrostjo zvoka vode, dobimo morsko globino. Pri globini 750 m bi rabil zvok točno 1 sekundo, da bi dosegel dno in se vrnil. In v tem tidi baš slaba stran te metode. Pri malih globinah so časi, ki jih je treba meriti, zelo kratki.

Zanimivo je, da je imel Behmov aparat s seboj tudi nesrečni Roald Amundsen med poletom na severni tečaj l. 1925. Aparat so mu podarili in ko sta njegovi letali pristali kakih 250 km od severnega tečaja, je Amundsen izmeril skozi razpoko v ledu morsko globino. Ugotovil je, da je morje v teh krajih globoko do 3500 m in iz tega je sklepal, da okrog severnega tečaja ni nobene večje celine. Njegovo domnevo je potrdila znana Noblova ekspedicija.

Francoski fizik Langevin je rabil za merjenje morske ožine ultrasonorne zvoke. To so neslišni zvoki, ki napravijo v sekundi nad 20.000 treslajev. Če napravi struna 435 treslajev v sekundi, slišimo zvok, a 20.000 treslajev v sekundi je meja slišnosti "piščetih" tonov. Zvokov, ki delajo v sekundi nad 20.000 treslajev, človeško uho ne sliši. Francoskemu fiziku se je pa posrečilo sestaviti iz kremenčastih ploščic aparat, s katerim je dosegel celo 1 milijon zvočnih treslajev v sekundi. Behmov aparat se da z nekaterimi izpremembami rabiti tudi za merjenje višine letala nad zemljo, torej za merjenje globine nad gorskimi kraji.

Kretanje Parnikov Shipping News

7. avgusta:
Berengaria, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Bremen

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:
FRANCE 15. avg.: 2. septembra
(Ob polnoči) (6 P. M.)
ILE DE FRANCE 20. avg. 6. sept.
(7 P. M.)

PARIS 27. avgusta: 13. sept.
(Ob polnoči)

Najkrajša pot po svetnem Vaško je v posebni kabini z vseni modernimi udobnostmi. Pijača in slavne francoske kuhinje. Izredno nizke cene. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

HOLLAND AMERICA LINE

POTUJTE UDOBNO
HITRA IN DIREKTA VOŽNJA V
JUGOSLAVIJO

preko Boulogne-sur-Mer, FRANCIJA

Znaniša vožnja v III. razredu:
Od New Yorka do Ljubljane \$198
In nazaj:
In vojni davek.

Potovanje s parniki Holland-America Line pomenja udoben, domače razpoloženje, neprekosljivo kuhinjo in postrežbo. — Za podrobnosti vprašajte svojega lokalnega agenta ali —

HOLLAND AMERICA LINE
24 STATE ST., NEW YORK CITY

V in IZ
JUGOSLAVIJE

PREKO HAMBURGA
z našimi znanimi parniki:
Nenadkritljiva postrežba in kuhinja v vseh razredih.

\$198.
Is NEW YORKA do LJUBLJANE in NAZAJ
v modernem 3. razredu
(Vojni davek \$5 posebej)

HITRO POSILJANJE DENARJA PO NIZKIH CENAH
Za povratna dovoljenja in druge informacije se obrnite na lokalnega agenta ali na —

Hamburg-American Line
49 BROADWAY, NEW YORK

zračnega oceana. To je zelo važno tudi za piloti, ki letajo v megli, posebno zemljo, torej za merjenje globine nad gorskimi kraji.

8. avgusta:
Muenchen, Boulogne sur Mer, Bremen

9. avgusta:
Olympic, Cherbourg
Belgenland, Cherbourg, Antwerpen
Vendland, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Minnesota, Cherbourg

10. avgusta:
Deutschland, Cherbourg, Hamburg
Corve Grande, Napoli, Genova

14. avgusta:
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

15. avgusta:
France, Havre
Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
Rothschilds, Bremen
Mauretania, Cherbourg

16. avgusta:
Homeric, Cherbourg
Arabia, Cherbourg, Antwerpen
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Augustus, Napoli, Genova

17. avgusta:
Hamburg, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg

20. avgusta:
Ile de France, Havre

21. avgusta:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen
Aquitania, Cherbourg
George Washington, Cherbourg, Bremen

22. avgusta:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg
Bremen, Cherbourg, Bremen

23. avgusta:
Vulcania, Trar
Majestic, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

24. avgusta:
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
Minnekabla, Cherbourg

25. avgusta:
Resolute, Cherbourg, Hamburg

27. avgusta:
Paris, Havre

28. avgusta:
Berengaria, Cherbourg
America, Cherbourg, Bremen

29. avgusta:
Dresden, Cherbourg, Bremen

30. avgusta:
Olympic Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Berlin, Cherbourg, Bremen
New Amsterdam, Cherbourg, Rotterdam

31. avgusta:
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
Conte Blancamp, Napoli, Genova

1. Jesenski izlet, — sup. 6. "Ile de France".
2. Jesenski izlet, — okt. 18. "Ile de France".
Božični skupni izlet, — 6. dec., "Ile de France".

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je počen o potnih listih, prtljagi in drugih stvarih. Vsled naše dolgotrajne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvovrstne brzo-parnike.

Tudi nedržavljeni zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in isti se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameranim odpotovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka, je najbolje, da v prošnji označijo, naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljeniške postave, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljenцев letno, a kvotni vizeji se izdajajo samo onim prosilecem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stariši ameriških državljanov, možje ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili, žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelecev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa se opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripisani v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK
32 CORTLANDT STREET
NEW YORK

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.
Telephone: CHELSEA 3873

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Velik STENSKI ZEMLJEVID CELEGA SVETA

sestoječ iz šestih zemljevidov, s potrebnimi pojasnili, sezname držav, mest, rek, gora itd.

Brez dobrega zemljevida ne morete zasledovati dogodkov, ki se vrše po svetu.

CENA
\$1.

GLAS NARODA
216 W. 18 STREET
NEW YORK

ADVERTISE in GLAS NARODA